

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.182/2011/8.sz.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2011. április 27-én megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette az alábbi

ítéletet:

A fontosabb ügyben intézkedő hivatalos személy által üzletszerűen elkövetett vesztegetés büntette miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2011. január 7-én kihirdetett 2.B.132/2010/12. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A vádlott terhére rótt cselekményt a Btk. 250. § (1) bekezdése és a (3) bekezdés 1. tételének I. és III. fordulata szerinti vesztegetés büntettének minősíti.

A börtönbüntetés tartamát 2 (kettő) évre enyhíti.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Indokolás:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság az első fokú határozatával vádlottat 1 rb. folytatólagosan elkövetett vesztegetés büntette [Btk. 250. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés 3. tétel II. fordulat] miatt 3 év börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte 18.000 Ft vagyonekobzás alkalmazása mellett.

Az ítélet ellen a vádlott felmentés érdekében, a védő téves tényállás megállapítása és téves jogi minősítés miatt, valamint felmentés céljából éltek jogorvoslattal. A védő jogorvoslatát részletesen indokolta (másodfokú iratok 7. sorszám), melyben vitatta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helyességét, azt nem tartva kétséget kizáróan bizonyítottnak. Álláspontja szerint a vesztegetés törvényi tényállási elemei nem állapíthatók meg és a megyei bíróság indokolási kötelezettségét sem teljesítette megfelelően.

Az ügyész a határozatot tudomásul vette.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.108/2011/1-I. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

A nyilvános ülésen az ügyész az első fokú ítélet részbeni megváltoztatását, a Btk. 250. § (3) bekezdése szerint a hivatali kötelességszegéssel elkövetés minősítő körülmény megállapítását is, egyéb részekben a határozat helybenhagyását indítványozta.

A védő a nyilvános ülésen jogorvoslatát fenntartva elsődlegesen a vádlott felmentésére, másodlagosan a fontosabb ügyben intézkedés mellőzésére, ezáltal enyhébb minősítés megállapítására és a büntetés enyhítésére tett indítványt.

A védelmi fellebbezés az enyhébb minősítésre és a büntetés enyhítésére irányulóan alapos.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábró az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbíráltá.

A felülbírálat során megállapította, hogy a megyei bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le és alapvetően helyes, hiánytalan tényállást állapított meg, mely a Be. 351. § (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

A tényállás csak annyiban pontosítandó a vádlott korábbi büntetéseinél, hogy a 3./ szám alatti ügyben a bíróság a vádlottat részben hivatalos személy által üzletszerűen elkövetett vesztegetés büntette miatt ítélte el.

Az elsőfokú bíróság a lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika tartalmának megfelelően értékelte. Részletesen vizsgálta a vádlott védekezését, a tanúvallomásokat és a lényeges okirati bizonyítékokat. Különös jelentőséggel bírtak az ügyben a titkos információgyűjtés során beszerzett és a vádlott telefonbeszélgetéseit rögzítő okiratok, melyek felhasználására, egyetértve az első bírói állásponttal, törvényesen került sor. Ezen okiratok, valamint cselekményével kapcsolatos okiratok alapján helytállóan került sor a vádlotti védekezés elvetésére, és a váddal egyező tényállás megállapítására.

A megyei bíróság bizonyíték-értékelése kifogástalan, azzal a másodfokú bíróság is egyetértett.

Az eltérő tényállás megállapítását célzó védelmi fellebbezés a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be. 351-352. §).

A minősítés felülbírálatát megelőzően a másodfokú bíróság megállapítja, hogy az ügyben a Btk. 2. §-a alapján az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni, mert az elbíráláskor hatályos törvény nem enyhébb, sőt lényegesen szigorúbb mint az elkövetéskor hatályos norma.

A megyei bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére. A cselekmény minősítése azonban részben téves, mert a Btk. 250. § (3) bekezdése alapján a hivatali kötelességszegést indokoltsága ellenére nem állapította meg az elsőfokú bíróság.

Ezen túl a Btk. 250. § (2) bekezdés b) pontjában írt minősítő körülmény, a fontosabb ügyben intézkedés megállapítására a törvényi előfeltételek maradéktalan megvalósulása ellenére került sor.

A vádlott hivatalos személyként, működésével kapcsolatban fogadott el jogtalan előnyt. Egyetértett a másodfokú bíróság azon első bírói állásponttal is, hogy a vádlott a vesztegetést a Btk. 137. § 9. pontjában írtak szerint rendszeres haszonszerzésre törekedve, azaz üzletszerűen követte el. A bűncselekmény jellege, az elkövetési idők, az elkövetés rendszeressége, a megszerzett jogtalan előny, valamint a másik vesztegetési ügyben jogerősen megállapítottak, az üzletszerű elkövetés miatti elítélés megalapozzák jelen ügyben is a jelzett minősítő körülményt.

A másodfokú bíróság megítélése szerint - osztva a fellebbviteli főügyészség álláspontját - a vádlott a vesztegetést hivatali kötelességének megszegésével követte el, ezáltal a Btk. 250. § (3) bekezdés 1. fordulatában írt elkövetési alakzatot is meg kell állapítani. A vádlottnak nem vitásan hivatali kötelessége az úellenőrzésekre vonatkozó adatok, belső rendőrségi információk megőrzése. Azok kiszolgáltatásával hivatali kötelességét megszegte, figyelemmel arra is, hogy rendőrként a csempész, jövedéki termékekre elkövetett jogellenes cselekmények megakadályozása a kötelessége, ezért azok segítése egyértelműen kötelességszegésként értékelendő.

A hivatalos személy részéről azonban a fontosabb ügyben intézkedés a felülbírált ügyben nem állapítható meg.

A követett bírói gyakorlat szerint a Btk. 250. § (2) bekezdés b) pontjában megfogalmazott minősítő körülmény az ügyek fontosságához kapcsolódik. Ide tartoznak azok az ügyek, amelyek az átlagosnál nagyobb jelentőségűek. A (2) bekezdés a) pontja alá nem eső hivatalos személynél, mint jelen esetben, a rendőrségi beosztásban dolgozó vádlottnál az eset körülményei szerint kell elbírálni, hogy „fontosabb ügyben” jár-e el.

Önmagában a rendőrségi státusz és az ahhoz kapcsolódó intézkedési jogosultságok és kötelezettségek még nem jelentik azt, hogy a rendőr fontosabb ügyben jár el.

Ugyanakkor a nem nyomozó beosztású rendőr által a már megindult büntetőügyben végzett nyomozati cselekménnyel kapcsolatos vesztegetés már fontosabb ügyben elkövetéssel valósul meg [BJD.6020.].

A gépkocsizó járőri beosztásban szolgálatot teljesítő rendőr azonban a vesztegetés szempontjából nem tekinthető fontosabb ügyekben intézkedő hivatalos személynek [BH.1982.84.].

Az elbírált ügyben a vádlott vesztegetése még nem kapcsolódott a hatóság által megindított konkrét büntetőeljáráshoz, vagy jövedéki üggyhez. Kétségtelen, hogy a vesztegetés jelentősebb tárgyi súlyú, elszaporodott bűncselekménnyel áll összefüggésben, azonban a tényállásba foglalt elkövetési magatartás alapján, figyelemmel a bírói gyakorlatra is, nem állapítható meg, hogy a vádlott az átlagost olyan mértékben meghaladóan jelentős ügyre nézve követette volna el a vesztegetést, mely már fontosabb jellegűnek minősül. Ha a vádlott már megindított nyomozásban, vagy jövedéki ügyben követte volna el járőrként a bűncselekményt, a Btk.250. § (2) bekezdés b) pontjában írt minősítő körülmény megállapítható lenne, de az irányadó törvényi tényállás alapján arra az ítéletábra nem látott lehetőséget.

E minősítő körülmény megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha a vesztegetés konkrét ügghöz, s abban meghatározott intézkedéshez kapcsolódik. Ilyen helyzetet jelent a már hivatkozottak szerint a nyomozásban vagy a folyamatban lévő adó-jövedéki ügyben az intézkedés. Önmagában azonban az a tény, hogy jövedéki termékkel kapcsolatos jogellenes cselekménnyel összefüggésben fogadja el a hivatalos személy a jogtalan előnyt, még nem minősíti eljárását fontosabb ügyben történő intézkedésnek, hiszen hiányzik a törvényi tényállás egyik központi eleme, maga az elindított fontosabb ügy.

A kifejtettek miatt ezért a vádlott cselekménye helyesen a Btk. 250. § (1) bekezdése és a (3) bekezdés 1. tételének I. és III. fordulata szerint hivatalos személy által folytatólagosan, kötelességszegéssel és üzletszerűen elkövetett vesztegetés büntettének minősül, ezért a másodfokú bíróság az első fokú ítélet minősítését e szerint változtatta meg.

A vesztegetés minősítő körülményeinek törvényhelyei kapcsán a másodfokú bíróság még a következőket emeli ki. A Btk. 250. § (3) bekezdésének három fordulata (elkövetési alakzata) van. Egyrészt a hivatali kötelességgel visszaélés, a hatáskör túllépése, a hivatali helyzettel egyéb módon való visszaélés, másodsorban a bünszövetségben elkövetés, harmadsorban pedig az üzletszerűség.

A törvényi tényállás 1. tétele a 2 évtől 8 évi szabadságvesztéssel fenyegetett minősített eset, amikor a Btk. 250. § (1) bekezdése szerinti alapeseti tényállást minősíti súlyosabban a (3) bekezdésben részletezett három minősítő körülmény.

A 2. tétel pedig a Btk. 250. § (2) bekezdés által már súlyosabban minősülő vesztegetést minősíti a jelzett három fordulat által akként, hogy a bűncselekmény 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. E szempontok miatt, a törvényi tényállás rendszertani és grammatikai értelmezésével helyesen a (3) bekezdés 1. tételének I. és III. fordulata jelenti az elbírált ügyben a vesztegetés súlyosabban minősülő esetét, melynek megnevezése a már felhívottak szerint: hivatalos személy által folytatólagosan, kötelességszegéssel és üzletszerűen elkövetett vesztegetés büntette.

A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen feltárta. A minősítés megváltoztatása folytán azonban a másodfokú bíróság indokoltnak tartotta a büntetés enyhítését, figyelemmel a rendkívül jelentős időmúlásra is. Ennek megfelelően a vádlottal szemben kiszabott főbüntetés tartamát a 2-8 éves büntetési tétel alsó határát jelentő 2 évre enyhítette a mellékbüntetés változatlanul hagyásával.

A vádlottal szemben törvényesen került sor az elfogadott jogtalan előny, 18.000 Ft erejéig vagyonekbezárt alkalmazására is. Az intézkedés azonban helyesen a Btk. 77/B. § (1) bekezdés a) pontján alapszik. Az irányadó tényállás alapján a vádlott 18.000 Ft jogtalan előnyt kapott. A bűncselekmény elkövetése során szerzett vagyon a törvényhely (1) bekezdés a) pontja értelmében esik elkobzás alá. Másfelől az első fokú ítéletben írtak szerint, a 77/B. § (1) bekezdés e) pontja azért sem alapoZHATJA meg a vagyonekbezárt, mert a jelzett pont az elkövetés idején még nem volt hatályban, az új vagyonekbezárti ok ugyanis a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (2) bekezdése alapján csak 2009. április 1-jétől hatályos, a bűncselekmény elkövetésére pedig 2005. év elején került sor. A már kifejtettek szerint a szigorúbb, az elbíráltkor hatályos törvény alkalmazásának nincs helye.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit az eljárási törvény 371. § (1) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

Végezetül a másodfokú bíróság a határozatban 3./ számmal jelölt jogerős szabadságvesztésre tekintettel felhívja az elsőfokú bíróság figyelmét az összbüntetésbe foglalás lehetőségének vizsgálatára.

Debrecen, 2011. április 27.

Dr. Kardos Sándor sk.	Háger Tamás sk.	Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

ZÁRADÉK: A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.B.132/2010/12. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2011. április 27.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tiszttviselő